

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W GDAŃSKU**

RGD.61-8/14/HK

Gdańsk, dnia 25 sierpnia 2014r.

DECYZJA NR RGD.15/2014

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami),

działając imieniu Prezesa Urzędu ochrony Konkurencji i Konsumentów,

po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego, z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy Bogusławowi Robertowi Jeżakowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą „Bogusław Robert Jeżak” w Szczecinie:

- I na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami), po uprawdopodobnieniu stosowania przez Bogusława Roberta Jeżaka praktyk, o których mowa w art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” postanowień o treści:
- [a] „Abonent, który w ciągu 30 dni od odłączenia sygnału nie ureguluje zadłużenia, będzie obciążony opłatą za ponowną aktywację w kwocie 50 PLN.” (Rozdział 2 Zasady podłączenia, punkt 5),
  - [b] „W przypadku stwierdzenia przez operatora świadczenia przez Abonenta osobom trzecim dostępu do Internetu na bazie łączy dostarczanych przez Operatora, Abonent będzie zobowiązany do zapłacenia kary umownej w wysokości 3000 zł (słownie: trzy tysiące złotych) na rzecz operatora i niezwłocznego zaprzestania działań niezgodnych z regulaminem.” (Rozdział 4 Obowiązki Abonenta, punkt 1),
  - [c] „Operator może rozwiązać umowę abonencką bez zachowania terminu wypowiedzenia, gdy Abonent niewłaściwie wykonuje postanowienia umowy lub regulaminu, a w szczególności:
    - dopuszcza się zwłoki w dokonaniu pełnej zapłaty abonamentu za dwa okresy rozliczeniowe lub opłaty instalacyjnej,
    - swoimi działaniami powoduje zakłócenia w dostarczaniu usług innym użytkownikom,
    - używa urządzeń, lub innego mienia operatora w sposób niezgodny z prawem.” (Rozdział 4 Obowiązki Abonenta, punkt 2),

uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst ujednolicony: Dz.U. z 2014r., poz. 101 z późniejszymi zmianami), m.in. pod numerami: 618 i 1084 [a], 1561 i 1791 [b] oraz 2049 i 2050 [c],

a także po przyjęciu zobowiązań złożonych przez Bogusława Roberta Jeżaka, zmierzających do zaniechania stosowania zarzucanych mu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, tj. zobowiązania do:

- ✓ zaniechania w obrocie konsumenckim stosowania postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu, wymienionych w punktach I [a]-[c] sentencji decyzji administracyjnej,

i zobowiązania do:

- ✓ wprowadzenia do obrotu konsumenckiego „Regulaminu usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” niezawierającego postanowień, o których mowa w punktach I [a]-[c] sentencji tej decyzji,

nakłada się na Bogusława Roberta Jeżaka obowiązek wykonania tych zobowiązań w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji administracyjnej;

- II na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami) nakłada się na Bogusława Roberta Jeżaka obowiązek przedłożenia, w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji administracyjnej, informacji i dokumentów potwierdzających wykonanie zobowiązań, o których mowa w punkcie I sentencji decyzji administracyjnej, tj.:

- [a] nowego wzorca umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”, regulującego świadczenie przez przedsiębiorcę usług telekomunikacyjnych na rzecz abonentów,
- [b] dowodów przekazania dotychczasowym abonentom, w trybie określonym ustawą z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 z późniejszymi zmianami), propozycji zmiany ww. wzorca,
- [c] kopii trzech umów, jeśli takie zostaną podpisane, z nowymi abonentami usług świadczonych przez przedsiębiorcę, integralną część których będzie stanowił nowy „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”.

UZASADNIENIE

- [1] Realizując zamiar wszczęcia postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy zapisy umów, regulaminów świadczenia usług oraz cenników stosowanych w obrocie z konsumentami przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, których siedziby są zlokalizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego i którzy wyłącznie na tym obszarze wykonują usługi telekomunikacyjne, nie naruszają przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późniejszymi zmianami), Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku wystąpiła do Urzędu Komunikacji Elektronicznej Delegatury w Szczecinie z prośbą o przekazanie listy 10-15 przedsiębiorców, którzy spełniają ww. warunki, a po otrzymaniu takiej listy, przy piśmie z dnia 29 stycznia 2014r., wszczęła w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stosowne postępowanie.
- [2] W trakcie postępowania, o którym mowa w punkcie [1] uzasadnienia, Delegatura UOKiK w Gdańsku pozyskała m.in. przekazane jej przez przedsiębiorcę Bogusława Roberta Jeżaka, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Bogusław Robert Jeżak” w Szczecinie, wzorce umowy pn. „Umowa nr .../2013 o świadczenie usług telekomunikacyjnych w zakresie dostępu do Internetu”, „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” oraz „Cennik”.
- [3] Zważywszy na to, że analiza ww. dokumentów ujawniła, iż niektóre postanowienia „Regulaminu usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” stosowanego przez Bogusława Roberta Jeżaka w obrocie z konsumentami, wymienione w punktach I [a]-[c] sentencji decyzji administracyjnej, mogą być uznane za tożsame z postanowieniami niedozwolonymi wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst ujednolicony: Dz.U. z 2014r., poz. 101 z późniejszymi zmianami), m.in. pod numerami: 618 i 1084 [a], 1561 i 1791 [b] oraz 2049 i 2050 [c], Prezes Urzędu postanowił o zakończeniu postępowania wyjaśniającego i

wszczęciu wobec tego przedsiębiorcy i w tym zakresie, z dniem 1 kwietnia 2014r., na podstawie postanowienia nr 94, postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

- [4] Odpowiadając na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, które kończy decyzja administracyjna, Bogusław Robert Jeżak poinformował przy piśmie z dnia 14 kwietnia 2014r., iż zamierza „wszystkie wsporne pkt. regulaminu [usunąć]” (zachowano pisownię oryginału), co mając na względzie wniósł „o zastosowanie [wobec niego] art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów”.

Z kolei, składając dodatkowe wyjaśnienia przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014r., skarżony przedsiębiorca podniósł m.in., iż:

- zaniechanie stosowania w obrocie z konsumentami postanowień kwestionowanych zamierza zainicjować zastąpieniem, z dniem 1 lipca 2014r., dotychczasowego „Regulaminu ...” wejściem w życie „poprawionego regulaminu”,
- o zmianie zapisów „Regulaminu ...” zamierza poinformować abonentów w lipcu 2014r., przy okazji dystrybucji kolejnych faktur,
- zmiany zapisów „Regulaminu ...” będą dotyczyły tak abonentów już korzystających z jego usług, jak i abonentów nowych,
- usługi telekomunikacyjne świadczy jedynie na rzecz 159 abonentów (wg danych na koniec maja 2014r.), a „od początku prowadzenia działalności żaden z klientów nie został obciążony: opłatą za ponowne podłączenie w kwocie 50 PLN lub karą umowną w wysokości 3000 PLN za odsprzedawanie łącza internetowego innym użytkownikom”, nigdy też „nie została skierowana sprawa do sądu z powodu nie opłacenia abonamentów za świadczone usługi dla klientów”, nadto „nigdy [...] nie [otrzymał] wypowiedzenia umowy od nierzetelnych klientów, zawsze [płacił] podatek VAT i podatek dochodowy od faktur które nie zostały zapłacone”.

- [5] Postanowieniem nr 244 z dnia 14 sierpnia 2014r. Prezes Urzędu sprostował oczywistą omyłkę pisarską w postanowieniu o wszczęciu postępowania nr 94 z dnia 1 kwietnia 2014r., polegającą na tym, że wskazano w nim, iż postanowienie, o którym mowa w punkcie I [b] sentencji postanowienia o wszczęciu, jest tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone pod numerem 15671, gdy, tymczasem, jest tożsame z postanowieniem wpisanym pod numerem 1561.

- [6] Pismem z dnia 14 sierpnia 2014r. Prezes Urzędu poinformował Bogusława Roberta Jeżaka o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zebrany w sprawie, z możliwości tej przedsiębiorca nie skorzystał.

W TRAKCIE POSTĘPOWANIA, KTÓRE KOŃCZY NINIEJSZA DECYZJA ADMINISTRACYJNA, PREZES URZĘDU USTALIŁ STAN FAKTYCZNY, JAK NIŻEJ.

- [7] Bogusław Robert Jeżak, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą „Bogusław Robert Jeżak” w Szczecinie, posiada wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (REGON: 811188160), jest też wpisany do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej pod numerem 8976, na co wskazuje „Zaświadczenie” wystawione w dniu 29 kwietnia 2010r.

Stosownie do treści ww. „Zaświadczenia”, przedsiębiorca może na obszarze powiatu Szczecin:

- dostarczać sieci telekomunikacyjne, tj.:
  - sieć transmisji danych,
- świadczyć usługi telekomunikacyjne, tj.:
  - usługę transmisji danych,

- usługę zapewniania dostępu do sieci Internet,
- usługę telekomunikacyjną sprzedawaną we własnym imieniu i na własny rachunek, wykonywaną przez innego dostawcę usług, połączoną z zapewnieniem dostępu do sieci Internet,
- usługę telekomunikacyjną sprzedawaną we własnym imieniu i na własny rachunek, wykonywaną przez innego dostawcę usług, połączoną z dzierżawą łączy telekomunikacyjnych.

[8] Prowadząc działalność telekomunikacyjną Bogusław Robert Jeżak stosuje w obrocie z konsumentami m.in. wzorzec umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”, postanowienia którego wymienione w punktach I [a]-[c] sentencji decyzji administracyjnej mogą być uznane za naruszające zakaz wynikający z art. 24 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

MAJĄC NA UWADZE USTALONY STAN FAKTYCZNY ORAZ ZEBRANY MATERIAŁ DOWODOWY, PREZES URZĘDU ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE.

[9] Możliwość rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzależniona jest od uprzedniego stwierdzenia, czy zagrożony został w niej interes publicznoprawny. Prezes Urzędu jest bowiem upoważniony do realizacji zasadniczego celu powołanej ustawy, którym, zgodnie z zapisem jej art. 1 ust. 1, jest określanie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Rozpatrywana sprawa ma, w ocenie Prezesa Urzędu, charakter publicznoprawny, albowiem dotyczy ochrony interesu szerszej grupy konsumentów, tj. tych, którzy są lub mogliby być w przyszłości klientami Bogusława Roberta Jeżaka.

Tymczasem, zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

[10] W postępowaniu, które kończy niniejsza decyzja administracyjna, skarżonemu przedsiębiorcy postawiono zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Odpowiednio do treści art. 24 ust. 1, „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”, natomiast odpowiednio do treści ust. 2 tego artykułu, „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego [...]”

[11] Dla uznania zachowań rynkowych przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów koniecznym jest wykazanie, iż spełnione zostały, kumulatywnie, trzy przesłanki określone w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj.:

- kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy i ujawnia się bezpośrednio w relacjach przedsiębiorca-konsument,
- działanie to jest bezprawne,
- działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

[12] Bogusław Robert Jeżak, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą „Bogusław Robert Jeżak” w Szczecinie, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zgodnie z którym pod pojęciem tym rozumie się m.in. przedsiębiorcę w znaczeniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

(tekst jednolity: Dz.U. z 2013r., poz. 672 z późniejszymi zmianami), w której, stosownie do art. 4, przyjęto, iż przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Z kolei, zgodnie z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 22¹ Kodeksu cywilnego za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, iż Bogusław Robert Jeżak, będąc przedsiębiorcą telekomunikacyjnym i wykonując związaną z tym działalność gospodarczą, podlega zarówno rygorom wynikającym wprost z ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 z późniejszymi zmianami), jak i tym, które wynikają z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w szczególności, w aspekcie domniemanego przekroczenia przez niego zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

- [13] W przedmiotowej sprawie fakt stosowania przez przedsiębiorcę Bogusława Roberta Jeżaka w obrocie z konsumentami m.in. wzorca umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, co przesądza o tym, iż pierwszą z przesłanek wolno uznać za spełnioną.
- [14] Za spełnioną należy uznać również drugą z przesłanek, tj. bezprawność działania przedsiębiorcy, która to przesłanka może zostać wywiedziona np. z tożsamości postanowień będących przedmiotem postępowania, które kończy decyzja administracyjna, oraz postanowień wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego.

Na rzecz takiego stanowiska Prezesa Urzędu przemawia przede wszystkim to, iż zakaz stosowania postanowień wpisanych do rejestru nie ogranicza się jedynie do przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz rozciąga się, ponadto, na wszystkich innych przedsiębiorców posługujących się postanowieniami identycznymi, tożsamymi, bowiem art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego prawomocność przedmiotowego wyroku rozszerza - od chwili wpisania wzorca umowy do ww. rejestru - również na osoby trzecie.

Wpis określonego postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza zatem, że od tego momentu stosowanie określonej klauzuli może być zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

I tak, w ocenie Prezesa Urzędu postanowienia wzorców umowy wykorzystywane w obrocie konsumenckim przez Bogusława Roberta Jeżaka, wyszczególnione w punktach I [a]-[c] sentencji decyzji administracyjnej mogą być utożsamiane z odpowiednimi postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień niedozwolonych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, na podstawie prawomocnych wyroków SOKiK, i, jako takie, pozostawać w sprzeczności z przepisami art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów; na okoliczność uzasadnienia słuszności tej tezy zestawiono poniżej postanowienia kwestionowane, odpowiadające im postanowienia wprowadzone do rejestru oraz wskazano przesłanki mające dowodzić ich tożsamości, podobieństwa.

❖

We wzorcu umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” (Rozdział 2 Zasady podłączenia, punkt 5) znajduje się postanowienie o treści:

- „Abonent, który w ciągu 30 dni od odłączenia sygnału nie ureguluje zadłużenia, będzie obciążony opłatą za ponowną aktywację w kwocie 50 PLN.”,

podczas gdy w rejestrze postanowień umownych uznanych za niedozwolone wpisano m.in. postanowienia o treści:

- „W przypadku nie uiszczenia opłaty w terminie sygnał zostanie odłączony od gniazda. W przypadku wyrażenia przez użytkownika chęci z dalszego korzystania z sygnału, wykonawca

dokona przyłączenia po zapłaceniu zaległości i dokonaniu jednorazowej opłaty za ponowne przyłączenie.” (wyrok SOKiK z dnia 5 stycznia 2005r., sygnatura akt XVII Amc122/03, numer postanowienia w rejestrze: 618),

- „W przypadku odłączenia sygnału z lokalu z winy abonenta jego ponowne podłączenie nastąpi po uregulowaniu zaległości i wniesieniu opłaty za ponowną aktywację (ponowna aktywacja - wznowienie dostarczania sygnału telewizji kablowej w istniejącym przyłączy, podlegające opłacie zgodnie z cennikiem operatora).” (wyrok SOKiK z dnia 9 czerwca 2006r., sygnatura akt XVII Amc90/05, numer postanowienia w rejestrze: 1084).

Jak wskazuje na to analiza treści postanowienia kwestionowanego w „Regulaminie ...” oraz postanowień przywołanych, wpisanych do rejestru, odnoszą się one do sytuacji, które charakteryzują: zwłoka abonenta w zapłacie za świadczone przez operatora usługi oraz skutek tej zwłoki, ujawniający się po upływie określonego w umowie terminu opóźnienia w płatności, w postaci zawieszenia bądź nawet zaprzestania świadczenia usługi; równocześnie, w wypadku gdy abonent jest zainteresowany wznowieniem świadczenia usługi, przedmiotowe postanowienia uprawniają operatora nie tylko do żądania uregulowania przez abonenta zaległych należności (wraz z odsetkami, które, po myśli art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego, są typową sankcją kontraktową z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego), ale i - dodatkowo - również „opłaty aktywacyjnej/przyłączeniowej” (mającej charakter kary umownej, zastrzeżonej z mocy art. 483 § 1 Kodeksu cywilnego, do przypadków niewykonania lub wykonania nienależytego zobowiązań niepieniężnych).

Wobec tego, iż tak w postanowieniu znajdującym się w „Regulaminie ...”, jak i postanowieniach wpisanych do rejestru, swoistą sankcją za niewykonanie w terminie zobowiązań pieniężnych stanowi konieczność uiszczenia przez abonenta, w celu wznowienia przez operatora świadczenia usług, „opłaty za ponowną aktywację”, wobec tego, że pobieranie tej opłaty jest niedopuszczalne (okoliczność ta stanowiła bowiem podstawę umieszczenia klauzul o numerach 618 i 1084 w rejestrze postanowień niedozwolonych), za uprawdopodobnione przyjąć należy, iż są one tożsame.

We wzorcu umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” (Rozdział 4 Obowiązki Abonenta, punkt 1) znajduje się postanowienie o treści:

- „W przypadku stwierdzenia przez operatora świadczenia przez Abonenta osobom trzecim dostępu do Internetu na bazie łączy dostarczanych przez Operatora, Abonent będzie zobowiązany do zapłaceniu kary umownej w wysokości 3000 zł (słownie: trzy tysiące złotych) na rzecz operatora i niezwłocznego zaprzestania działań niezgodnych z regulaminem.” (Rozdział 4 Obowiązki Abonenta, punkt 1),

podczas gdy w rejestrze postanowień umownych uznanych za niedozwolone wpisano m.in. postanowienia o treści:

- „W przypadku, o którym mowa w pkt. 6.4.2, Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłaceniu odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące.” (wyrok SOKiK z dnia 23 października 2008r., sygnatura akt XVII AmC 86/08, numer postanowienia: 1561),
- „W przypadku korzystania przez abonenta w sposób nieuprawniony z usług operatora nie objętych umową lub umożliwienia przez abonenta korzystania przez nieuprawnione osoby trzecie z usług operatora za pomocą przyłącza sieciowego lub końcówki sieci, abonent będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz operatora kary umownej w wysokości 1000 zł (słownie jeden tysiąc złotych), przy czym operator będzie uprawniony do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych do pełnej wartości szkody.” (wyrok SOKiK z dnia 3 listopada 2008r., sygnatura akt XVII AmC 54/08, numer postanowienia: 1791).

W ocenie Prezesa Urzędu, którą SOKiK podzielił i uznał za swoją, postanowienie wpisane pod numerem 1561 rejestru postanowień uznanych za niedozwolone pozostaje w sprzeczności z art. 361 § 2 Kodeksu cywilnego dotyczącym odpowiedzialności odszkodowawczej zobowiąza-

nego do odszkodowania, odpowiednio do którego to przepisu naprawienie szkody obejmuje tak straty, które poszkodowany poniósł, jak i korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono, przy czym - z uwagi na kompensacyjny charakter odszkodowania - jego wysokość powinna pozostawać w związku z wysokością szkody poniesionej przez poszkodowanego, z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych strat i utraconych korzyści, gdy, tymczasem, postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu ustala swoistą karę umowną mogącą nie mieć bezpośredniego związku z wysokością szkody poniesionej przez przedsiębiorcę klauzulę stosującego.

Z kolei, badając treść postanowienia wpisanego pod numerem 1791, SOKiK, powołując się na „ustalone orzecznictwo sądowe” (tu: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2005r., sygnatura akt ICK 586/04, oraz wyrok SOKiK z dnia 13 czerwca 2005r., sygnatura akt XVII Amc 20/04), stwierdził, podobnie, iż kara umowna zastrzegana we wzorcu umowy musi pozostawać we współmiernej wysokości do poniesionej szkody, czyli nie powinna być w stosunku do niej rażąco wygórowana.

Wobec tego, iż w postanowieniu będącym przedmiotem oceny SOKiK przedsiębiorca telekomunikacyjny określił wysokość kary umownej na kwotę 1000 zł (przy czym wysokość pobieranego przez niego abonamentu miesięcznego „wynosiła najwyżej 47,90 zł”), a sytuacje, za które abonent miałby zapłacić tak wysoką karę umowną nie zostały w ogóle zdefiniowane w postanowieniu (określono je co najwyżej jako „korzystanie przez abonenta w sposób nieuprawniony z usług operatora nie objętych umową lub umożliwienia przez abonenta korzystania przez nieuprawnione osoby trzecie z usług operatora za pomocą przyłącza sieciowego lub końcówki sieci”), trudno byłoby określić nawet w sposób przybliżony wartość szkód ponoszonych przez dostawcę usług, a okoliczność ta stała się, zdaniem SOKiK, zasadniczą przesłanką uznania postanowienia za „sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające] interesy konsumentów”, tj. niedozwolone.

Mając na uwadze, iż również w wypadku postanowienia kwestionowanego w niniejszym postępowaniu kara umowna zastrzeżona we wzorcu umowy przez Bogusława Roberta Jeżaka, ustalona na poziomie 3000 zł (podczas gdy miesięczna wysokość opłaty abonamentowej wynosi w granicach od 45 do 120 zł), może nie pozostawać we współmiernej wysokości do ewentualnie poniesionej przez przedsiębiorcę szkody z tytułu „świadczenia przez Abonenta osobom trzecim dostępu do Internetu na bazie łączy dostarczanych przez Operatora”, za uprawdopodobnione przyjęć należy, iż postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu i postanowienia wpisane do rejestru są, pomimo różnic w użytym słownictwie i składni postanowień, tożsame.

We wzorcu umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” (Rozdział 4 Obowiązki Abonenta, punkt 2) znajduje się postanowienie o treści:

- „Operator może rozwiązać umowę abonencką bez zachowania terminu wypowiedzenia, gdy Abonent niewłaściwie wykonuje postanowienia umowy lub regulaminu, a w szczególności:
  - dopuszcza się zwłoki w dokonaniu pełnej zapłaty abonamentu za dwa okresy rozliczeniowe lub opłaty instalacyjnej,
  - swoimi działaniami powoduje zakłócenia w dostarczaniu usług innym użytkownikom,
  - używa urządzeń, lub innego mienia operatora w sposób niezgodny z prawem.”,

podczas gdy w rejestrze postanowień umownych uznanych za niedozwolone zapisano m.in. postanowienie o treści:

- „Operator zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych ze skutkiem natychmiastowym lub zawieszenia świadczenia usług telekomunikacyjnych, bez prawa do odszkodowania oraz bez wcześniejszego uprzedzenia Abonenta w przypadkach: innego naruszenia przez Abonenta postanowień niniejszego Regulaminu, działania na szkodę Orange lub korzystania z usług telekomunikacyjnych Operatora niezgodnie

z prawem lub umową (§ 20 ust. 3 pkt 3.6 Regulaminu)” (wyrok SOKiK z dnia 24 listopada 2009r., sygnatura akt XVII AmC 428/09, numer postanowienia: 2049),

- „Jeżeli Abonent nie zapłacił należności za usługi telekomunikacyjne w terminie 30 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w rachunku telefonicznym, Operator ma prawo zawiesić świadczenie wszelkich usług telekomunikacyjnych na rzecz Abonenta oraz wypowiedzieć umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych ze skutkiem natychmiastowym, bez prawa do odszkodowania ze strony Operatora z tytułu jednostronnego wypowiedzenia umowy i bez konieczności wcześniejszego uprzedzenia Abonenta (§ 20 ust. 12 Regulaminu)” (wyrok SOKiK z dnia 24 listopada 2009r., sygnatura akt XVII AmC 428/09, numer postanowienia: 2050).

Zdaniem SOKiK, który podzielił stanowisko Prezesa Urzędu wyrażone w pozwie, tak postanowienie wpisane pod numerem 2049, jak i pod numerem 2050 są „sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają interes konsumenta, tym samym stanowią niedozwolone postanowienia umowne, o którym mowa w art. 385¹ § 1 kc”.

W szczególności, SOKiK podniósł m.in., iż:

- (w odniesieniu do postanowienia wpisanego do rejestru pod numerem 2049) „zapis ten jest niejednoznaczny i niejasny, przejawiający się bardzo wysoką ogólnością [...], dając pozwanej szeroką możliwość interpretacji zachowań konsumenta, za który pozwana przyznała sobie możliwość zastosowania wobec niego bardzo dotkliwej sankcji”, a to „powoduje [...] możliwość wypowiedzenia umowy nawet za nieumyślne naruszenie postanowień regulaminu [...]”, tym bardziej, że „[z]apis wzorca nie przewiduje poinformowania abonenta o naruszeniach regulaminu, a daje możliwość natychmiastowego wypowiedzenia umowy”, niezależnie od tego, że „Sąd zdaje sobie sprawę, że abonent może wykorzystać świadczoną na jego rzecz usługę na przykład w celach przestępczych, jednakże zapis regulaminu nie przewiduje możliwości wyjaśnień działań przez abonenta, a prowadzi do natychmiastowego rozwiązania umowy, bez odszkodowania.”,
- (w odniesieniu do postanowienia wpisanego do rejestru pod numerem 2050) „umowa zawierana pomiędzy PTK a abonentem jest umową wzajemną, a kwestionowany zapis dotyczy rozwiązania takiej umowy ze skutkiem natychmiastowym, stąd nie może mieć zastosowania zapis art. 492 kc i 494 kc, w których to przepisach jest mowa o odstąpieniu od umowy”, stąd „uprawnienie do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym powinno być poprzedzone wezwaniem konsumenta do zapłaty zaległej należności”, bowiem „inny zapis narusza interes konsumenta”.

Zważywszy na to, że tak w postanowieniu kwestionowanym, jak i w postanowieniach wpisanych do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, nie przewidziano wcześniejszego wezwania konsumenta do złożenia wyjaśnień w kwestiach, które miałyby stać się ostatecznie powodem wypowiedzenia umowy (bez zachowania terminu wypowiedzenia), za uprawdopodobnione należy przyjąć, iż postanowienie kwestionowane i postanowienia wpisane do rejestru pod numerami 2049 i 2050 mogą być, co do celu i skutków, uznane za tożsame.

Już tylko na marginesie należy wskazać, iż podobne warunki zachowań przedsiębiorcy telekomunikacyjnego i zakres ochrony konsumenta, aczkolwiek ograniczone do usługobiorców korzystających z usług świadczonych przez przedsiębiorcę wyznaczonego, zapisano także w art. 101 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

- [15] W stanie rzeczy opisanym jak wyżej stwierdzić należy, iż w stopniu wystarczającym została uprawdopodobniona przez Prezesa Urzędu bezprawność działań Bogusława Roberta Jeżaka, polegających na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”, łączącej go z konsumentami, postanowień zbliżonych, co do celu i skutków, do tych, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy Kodeks postępowania cywilnego.

- [16] Ostatnią przesłanką, spełnienie której należy rozpatryć w sprawie, jest ustalenie, czy kwestionowane zachowanie Bogusława Roberta Jeżaka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

I tak, aczkolwiek ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ww. pojęcia nie definiuje, to należy jednak przyjąć, że interesem, który podlega ochronie na podstawie art. 24 ustawy jest interes prawny konsumentów, rozumiany jako ich potrzeby uznane przez ustawodawcę za godne ochrony; działanie przedsiębiorcy narusza zatem interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków.

Równocześnie, nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów.

W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r., sygnatura akt III SK 27/07, Sąd Najwyższy wskazał, iż wystarczające dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów powinno być ustalenie, iż zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów) wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium.

W pojęciu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów mieści się zatem takie działanie przedsiębiorcy, które jest skierowane do oznaczonych, ale dostatecznie licznych konsumentów, o ile przy tym łączy ich wspólna cecha rodzajowa¹.

W powołanym wyroku Sąd Najwyższy stanął ponadto na stanowisku, iż sformułowanie: „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone nie rozstrzyga o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów, bowiem praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest dopiero takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na jego powtarzalność w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której zachowanie to jest adresowane, a potencjalną ofiarą tego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem tego przedsiębiorcy.

Zgodnie z wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2008r., przez interes zbiorowy należy zatem rozumieć interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości, a jego naruszenie ma miejsce dopiero wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów konieczne jest, aby działanie przedsiębiorcy było skierowane nie do konkretnej osoby, lecz do grupy adresatów wyodrębnionych za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Działanie o takim charakterze jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa nie tylko w odniesieniu do konkretnych konsumentów, lecz wobec każdego z członków danej zbiorowości. Przy tym, zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały rzeczywiście naruszone wskutek działań przedsiębiorcy, istotne jest natomiast to, że przedmiotowe działanie może zagrozić, przynajmniej potencjalnie, interesom pewnego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

- [17] Stosownie do art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 tej ustawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań, a stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy - może również określić termin ich wykonania.

Z kolei, odpowiednio do art. 28 ust. 3 ustawy, w decyzji, o której mowa w ust. 1 tego artykułu, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek złożenia, w wyznaczonym terminie, informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

---

¹ Banasiński C., Piontek E., Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2009, s. 454.

[18] Wobec tego, iż w toku postępowania, które kończy niniejsza decyzja administracyjna, uprawdopodobniono stosowanie przez Bogusława Roberta Jeżaka praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a przedsiębiorca złożył zobowiązanie do podjęcia określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. zobowiązanie do:

- zaniechania w obrocie konsumenckim stosowania postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu, wymienionych w punktach I [a]-[c] sentencji decyzji administracyjnej,

i zobowiązanie do:

- wprowadzenia do obrotu konsumenckiego „Regulaminu usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu” niezawierającego postanowień, o których mowa w punktach I [a]-[c] sentencji tej decyzji,

Prezes Urzędu uznał, iż działania objęte zobowiązaniem złożonym przez przedsiębiorcę, zmierzając do zapobieżenia zarzucanym mu praktykom, uzasadniają wydanie decyzji administracyjnej w trybie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

co, mając na uwadze,

ORZEKL, JAK W PUNKCIE I SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ.

[19] Równocześnie, działając w oparciu o art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nałożył na Bogusława Roberta Jeżaka obowiązek przekazania - w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji administracyjnej - informacji i dokumentów dotyczących sposobu wykonania zobowiązań, o których mowa w punkcie I sentencji decyzji, tj.:

[a] nowego wzorca umowy pn. „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”, regulującego świadczenie przez przedsiębiorcę usług telekomunikacyjnych na rzecz abonentów,

[b] dowodów przekazania dotychczasowym abonentom, w trybie ustawy Prawo telekomunikacyjne, propozycji zmiany ww. wzorca,

[c] kopii trzech umów, jeśli takie zostaną podpisane, z nowymi abonentami usług świadczonych przez przedsiębiorcę, integralną część których będzie stanowił nowy „Regulamin usług związanych z dostępem do sieci teleinformatycznej i Internetu”,

co, mając na uwadze,

ORZEKL, JAK W PUNKCIE II SENTENCJI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (tekst ujednolicony: Dz.U. z 2014r., poz. 101 z późniejszymi zmianami), od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

OTRZYMUJE:

Bogusław Robert Jeżak
ul. Szybowcowa 57/3
70-843 Szczecin